هذا کتاب شمقال رستم بسم الله الرحمن الرحیم

بشنو ز دوران چرخ چنبر کبو
زنجت رستم چه نیروی آورد

زمانهٔ زبون مکر حیله گر
زینت مجلس شاهان بطل گر

نجوم افسون رمل اخطر
نیامدی ز نجت ذال زر آور

بکشو نجوم ذال کمر زر
پیدا بی شمقال کمر حیله گر

نطفه ناخلف ناس ناخاص
اهل اندرون آوردش و عکاس

اهل اندرون وحی احوال
کار که اوش خبر دان و ذال

ذال زر شنفت کیمیا ز رنگ
فرما باوران شوم دل ز رنگ

خواجه سرایان و تعجیل
شمقال آورد [illegible]

ذال زر نگاه شوم جارش که
کنیز اندرون هما سابان سرد

رخش که مندل ز انانش روانی
قصاص هونیش کمر [illegible]

زودرون کنیز هماسان سرد
فرما آوردن رمالان

فرماش رمالان دل و اندیش
بر انان طالع ابر شومه [illegible]

ره متر سوشان ز شوم جارش
بدشان [illegible] شمقال رستم [illegible]

اگر بد بختنی تا چارش بیلدیم
رمالان سینیدن نقش تردنه خاک
دیان نجومنی خیلی خرابین
شکوم شومنی گرداب خونی
واتی ذال زر حیسی و احیم وتو
بدنشان مدی سیاه ستارشی
بیریب بو احیم تمام احوالان
ذال زر شنفت حی نه قرار قیلی
فریاد رستم تیغ زن که نر
فرزندی دلیطور سیاه چاره بو
رستم وات و ذال تو خو مزاید
هر چه حق بیریب نوشتانی نه سر
حکیم مژده کیبر تا ترسانی بیباک
سالکه ایدی شنفت ذال غرزاز
بازهم دابدست دایه دلبند شو

زدهین دیدم آوارشی کرو م
دیان نه نجوم نشانه نا باک
ستارشی نه کیر کیز کردابن
زطالع بختنی رستم زبونن
مایه فتارن جرای بی شو
غضب معاورون زجانی چارشی
ذاتی زدستش محو وطالان
فرماد رستم ببر سهمگین
سر نزدی اندام ای قوشمه و اگر
من بیزارم لیشی با آواره بو
کی بطالع کردن حکم یزدانی
ندارد علاج کی حی و بر
هیچکس سلعه رحم ولیش بلکه هلاک
راهی بی وامر یکتای یکانه
بکرو تیمار فرزند فوندش
تا سه سالی و دست دایه ذلفش

تا سه سالی و دست دایه دلبند بی
چین سالش و پنج یاد از باطر
یادها چین و همت آخر وده سال
فهر که نه لای ذال خسته دل غمین
و قول دهقان دانای کهن سال
فرزند هیچ نداشت صاحب یکینی بی
غیر از یکدختر آلا لاجورد
حالان چین جوهر زلف جفت جر
زودم دایام کیخسرو شاهی
رستم هر سالیکم گاه بیش
دایم زوجه خاطر خانی بی
آخر سرانجام ایدش که خیال
فرما تا شمقای حاضر بی نه لاش
واتش ای شمقای ببر سهمگین
بیت بکام و ادن کت توم خونن

خو سالکش بیرب دلجو قند بی
اجلی بی دایش نازل بی زسر
ببر حی رز ایوانی خاطر تر ملال
تاجی و بادی تخت شاهی کابد زمانی
بایش کابد خیلی بی خوشحال
سالار دیار کابد زمانی بی
بالا چین تمام بی خوش بی کرد
لبان و بینه لعل دندان چنی گوهر
خرجش و انعام رستم بخشا بی
زجبای خراج و زور رسنه لیا
بیزار ز حکمت کابد زمانی بی
پیوند کرو چین تخم ذال
سجده زمان بردن وی خاک پاش
گناچه دارد دم دلفا بد زمانی
عقد کردشی و رسم قاعده و دین

واتش دادای شمعای نرلی چمن — من هر دو ز رستم خاطرم ریش
محصل ملکیا نو نوۀ زال بود — ستا نو خراج شی کابل وجود
ارکاری کوی نروی روزگار — تو نه هیلتی دنیا کوی تار
معلوم فرزند بر گزیده می — بینایی روشن منور دیده می
نو دمدا خبرا ناگاه طمزنه — بر آخوش زنرکه خبرد
چند کس نه مردان بور رستمی — پرورده الطاف سام نیری
و تما و تعجیل آن د نبر زاتی — رستا خیز وستی نروی سر زیبا
داتی نو زین وعده سال نو — رستم د خراج کیانان د گر
د حکم فرزان جهان نا پهلوان — زدم شمعای کم د پیوندی آوان
حرم کامیشی لبالب فرزر — ستانان وزور بلکم زیاتر
شمعای شنفت سپاه بیرقار — اجی تجامۀ قاین جامۀ کارزار
د جی نه پایۀ تخت شی کابل زمانی — کمهن راوشور و شرط آیاتی
وات رزه عقد خام — تا کی مدی خرج وا ولاد سام
زر اسباب هیچ نمند ستیانی — رستم د نت وزور ستا نارستیانی
بوتا و مدی دا سره کیم — سر زوری اندام هیلتی وا کیم

برای دیطوره لسپاه جاره بو

برای دیطوره سپاه جاره بو — هم بیزارم لیس با آواره بو
شه وات ای شمعای دل و اندیش — کی توانای جنگ پیلان دیش
مرن شنفتی زنام آوسان — چیش کمو د دیوان رای مازندران
چند هزار دیو شی جگر پاره کو — شیران شی نملک داوار کو
ز هند تا فرنگ ز چین تا ماچین — تمام دست نگاه سپاهی سر زمانی
شمعای اید شنفت آما و گفتار — واتش هند شت گندرکای شکار
ده جای پلو پایان چی گزی تمام — ستا زم د هر کشی مدم سر انجام
چند هزار پیکان زهر آلوی فرنگ — هیلوم نه بنج جای تاریک تنگ
لاشان د چوب خاشاک کا — میوشان د روشان نود شت ساسو
اوسا نو دها زویر خاطر تنگ — محرم و ذابلی سراسیمه رنگ
مکروم زاری چند بانگ فریاد — فراوان نه دست تو مکروم دله
اوند مواجوم گفتار نا خوش — او بیو نه خشم جوش کوره آتش
مزانوم بی جنگ ندارو قرار — میو شون قتی جامۀ کارزار
چنی دلیران سپاهی د ابلی — میان هر دو بزم جنگ کا بلی
او قتر زین مکان سر کش و بر — نهانی بی هر بیت ملکیا نوم خبر
و استقبال نوه زال سام — چنی سواران بکلران تمام

بیا بر زاب چشتهٔ مدی غمین
وحیله افسون نردی مکر و فن
سحر چنی هند شید رخسار مدی سر
ساکه اید شفق شای کابی زمین
صبح سحر نوقت شعلهٔ آفتاب
چند تیتهٔ فولاد آهنی جم کو
دو جای بی بابان چنی گرز تمام
بالاشان و چوب خانهٔ خاک خاما
او ساز و دما زیرهٔ هرزه کو
خیزا و تعجیبی بی صبر و آرام
بیا بی زاب آما و ایو هن
غلطان بی نخاک کمرای حیله کر
زواره رستم جه زال سام
رستم هر سازش آخر یه چین
یکی کون وپطور ظلمی نه جارت
شمعای اید شفقت کیشام آه سرد

رخ ماله نخاک سیای سرزمین
داخلی کرد و قصر بور تهمتن
موزوش نگای تار ریش بیدر
زاری بی دمار شمعای بید بین
شمعای لعلین بیدار بی زخوان
اسلحهٔ هلاک قتی رستم کو
هر ایشی تدبیر کو کمرای تا تمام
پوش و صدفن نو دشت سارا
یا نیا دشت پارهٔ ره نورد
تاجی و ذابی ولای زال سام
زایدهٔ زارش یاد او کیوان
دفش پاره کو خاک سر آو
حاضر بی زلاش بی صبر و آرام
زیکی وی دستور خاطرت رشید
بوسه بی جاک تیغهٔ صد پارت
فراوانی فریاد شینی زاری کو
واتش من غریب سر سام

وانش من غریب سر سام ساوام
نه قوم نه خویش نه مادر پدر
شای کابی کون ظلمی نه جارم
زکینهٔ او خنج نومستانی لیش
یه چندی وقتی و زور کیانم
هر چند که لا لا ام نویم دستلات
نکوش قبلی گفتار بندم
اختیار و دست اولاد سامن
رستم چنی شفقت خروشان وقار
واتش ای شمعای ملی باور ننگ
چونکه تو دست شای کابی زمین
نا نجوم و جنگ لی و شای پر هنر
شرط بود بی وان بینای کو کار
فرماو گنجور لشکر طلب کی
دلیران سر سام جامهٔ کار زار
یک اسپیه زتخم رخش رستم بی

٤
وهیکس تنیا یانی زید معوام
زجای دردم نداردن خبر
بوسه بی جاک تیغهٔ صد پار
بیزارن زکیان کمرای بداندیش
بون و تاراج خزینه و مال
غریب شی ساتن هر زکفته ولات
نترسا زخویش قوم پیوند
هنی زندیک و عزن حرامن
بیزار بی نه رزم الهی خوشکار
و ذات بیچون یزدان یکتا
ادن یکی دلاختهٔ خیر
ندم و تاراج کابی سراسر
نه کرسی نیرم نکردم قرار
بر آما خروش زلزلهٔ نبرد
بوشان و اندام جامهٔ کارزار
پاره نایافت نه عالم کم بی

سمندی و بطور جهان بیایے
دال زر به لبر بیچون دل نا
رقانا بچه رخش بتر هنر
بخت و شمقال و نشی بلے سوار
سے هزار سوار سپاهی ذا ابلے
شمقال بدبخت گمراهی حیله گر
شاه کابلی و مکر و حیله سازی
سینهٔ عاصیان گمراهی خاطر تنگ
پرداستقبال نوهٔ ذال سام
وبلے زراب خستهٔ دل غمین
اش پهلوان نوهٔ ذال سام
داطهٔ رقیب بدوازان دین
هرکه زنده روی سر بست طم
رستم نزدی شاه کوشی آفرین
شاه وات ور رستم بور دریا دل
بیا سر به اسپ بچیم نزا یوان

نوی نه سه کار هیچ پاش ای
نا سنی بچه رخش جنگی موانا
ملکی براق دپاه تا وسه
راهی بلے و عزم عرصهٔ کارزار
کینا به وجنک پاشاه کابلے
هری شاه کابلی کیا است دخبر
نزای مکر و فن مردم نوازی
کفن وست نه خورشی بدخای هی زننگ
چندی چند اسپان مرصع لجام
رخ مالا منخاک سپاهی سر زمان
کناپی بے شمار کوستنی نزلام
موبد کمان دل ما ور وکین
کمر بستهٔ جنگ بندهٔ درگاه تم
فارغ بلے نه تخت سرداران کلی
جونکه یاونای وبیت وای نزل
خدمت کار تم و دیدهٔ وکیان
ادا دس زود ماهر صر رضاتی

حرفی مواجوم وردی نازوه
کمانم نه دشت بازوم رگ کر
کر فاقهٔ خدنگ کزیدهٔ زمان
حاضر کر بلام دل و اندیش
بلکم شوی زام خطرنا کوه
هر تا کیان نملک تنی گرتن قرار
شمقال ابد شنفت خبرا خراهان
یکدا ور رستم گمراهی هی رشک
دست کشا بلے قوس جمیزهٔ چهان
آورد دا بدست بر سینه چاک
اور ووتوفیق دا های لا ابنام
رستم وی کشت زام خطرنا کوه
دست کیا بلے قوس جمیرهٔ چهان
شمقال نگاه کو تر سا فراوان
کر نزانه خشم بیلتن وارشی
جنابر زلاشی کنزهٔ زمانه

امیدم وتون ودلوازوه
تیری نماهی ترکشم وا کر
هنیر نزوی چرخ چمبدهٔ کمان
شور تیا و گرگ خاطر [illegible]
تیری [illegible] نوم [illegible] کوه
نوم و خوراک و [illegible] سور ملر
بیابلے نه اسپ آه بدل
شاه کره کو فرحان پهلوانی [illegible]
تیری کنزیان [illegible] کو ذانری
نزانه کوار د نیای ستیم ناک
جوش آورد غیرت نو [illegible]
لادی سرهوردانی نزوی خاکو
کر فاقهٔ خدنگ دا ابروی کمان
لرزاو سینهٔ سپید رطاف آوان
مترسا و زور پنجهٔ دیاریش
بلند کهٔ صنع یکتا ریکی نه

مت کهن سال را چیده
ملعون پر زین کف و دست دار
[illegible] رستم و توفیق دانای لاینام
[illegible] آورد بدست های چپ کوه ستون
[illegible] کونه نهفت آلای عجب ترز
[illegible] وضرب تیغه نوه پور زال
[illegible] معدای پیکان زهر آلود خطر
[illegible] رخ بسمل نگون بیا تخاک
[illegible] رستم زیر خاطر ریش
[illegible] نگاه کو ملعون [illegible] ملاک
[illegible] مال تخاک ساکن [illegible] درد
[illegible] ای خداوند دانای [illegible] حال
[illegible] کوه نهنگ آزما بیم
[illegible] شاه ترکستان کخاقان چین
[illegible] دلیلم کجه کس سزای [illegible]
[illegible] یاری روزنی چند شاهیم که
[illegible] ورسی عمر ندارو [illegible]

سر تا پای کرمه کیوان کشیده
ز ترس رستم کر بزاو تار
چو موج قوس منده دست سام
اونده کیدی یلان [illegible] زبون
دانرزوی خار کهنه نامه ببرز
ببر چو [illegible] درخت کهنه کهن سال
ز [illegible] شمقال ملعون چو در
چو [illegible] زام کمرای سینه چاک
کیان سپرد دامر بیان با اندیش
وبه کیان کفتی سزای بند خاک
دانا شکر ذات [illegible] تنها فرد
اورد بیدات کوه زیر زال
کشنده دیوان شوم کمرک بیم
ز روم تا فرنگ تا مغرب زمان
حقیقم کس نورد تا هند تا شام
غنیم بیم و خاک خار اسپردن
حشر تم بمند بیزارم ز کیان
سر فنا و فنای دانای بی همتا

[illegible]

و ضرب خنجر سرش جدا کرد
سواران داور زنندهٔ نبرد
چند اسپان صاف مرصع کمر
زبان کړو کان شوې کابزیانې
و سافرامرز به شپې زارې
وطن و مکان ځای تنګ بیدر
ته کړو و نغښی بابوی نامدار
بخسته نه او رځای تاریک نهنګ
سر زوی خاک سیای شوي خطر
هر ای میدان نه غوغای نبرد
نه یکمې کفتې ساخته بوست بور
نه یکمې کمند ساخته چرم خام
یکهایک صلاح بو رسینه جالک
جنګي سواران ذابل و بیابانې

اندامش و گرز و طوطیا کف
آهن و الوان آلات لاجورد
هر کهن زکلنج نقرهٔ سیم زر
بردن و اسیر سواران کنې
چې نه قتل کاې بو ردیار
د پیش کفتې نځکې لاشهٔ نمش
خرامان چې شیر درندهٔ شکار
بې صداوند او چې لاشهٔ نهنګ
بدل شو نزام پیکان و خنجر
نه رخشی نه گرز دهان شو زنګه
نه یکمې شمشیر هندهٔ سام
نه یکمې سمند مرصع لجام
و بیا باز کفتې نزول نیک خان
تهې غلطان خاک سیاه یک

فرامرز لواد تعجیل

فرامرز لواد تعجیل
نه چالې هې نارنګې بیدر
یکایک زهان د جنګی سوار
پیچان شان و برګ دیبای کاچینې
آیري نو دشت صحرا افروزد
لواد تعجیل د پیلات شمولی
او سرودها لاشهٔ شیر نر
منزل و منزل بې صبر و آرام
خبر چې و ذال دلهٔ د لګران
خبر از ذابل صدای شور شر
علم سواری کظل کوون بیا
آلان و تعجیل جوشان خروشان
و ند کوشن فریاد زاری
لاشهٔ فرزند دل بند

بر آورد نګاه لاشهٔ رخش او
زوارهٔ شو زور بر آورد و بر
شو کړو نه کافور کزیدهٔ عطار
نیان و تابوت و دلهٔ غمې
چند خروار هنر م و یکدم سوزاد
و تښي نه آګر کړو شي و زخمی
محکم کړو نه پان تختهٔ فیل زر
بردن و ذابل و لاړ ذابل بام
واتې پیدا په لاشهٔ سروران
رستاخیز احقې بو محشر
وا ویلا نه لیو کی نان کړې
سر تا پا لاس قطار لاوښانې
زار نښت نیا د چرخ زرګار
آوردن و لاړ ذابل هنرمند

نگاه کرد و زار رستم فراوان   تمامی اعضالش زخم کاوان
یکایک زامان رستم دی چم   خروش و بانگ ناله پر ستم
خبر انبشت نکاک خره سیاه بید   بیهوشی فام او بیر ذلید
خره خاک سنگ ملکرد و سردا   وآواز بر زد دست ندم ورد ا
چون ابر بهار بزرگ نالا   نالش میا دا و عرش بالا
واتش ای فرزند کردن وقارم   کذیدی تن روی روزگارم
سر هور دار زخاو حالم شیون   رنگ زرد زایف بارم نه لیون
کو زخم شیران شمشیر شکاوت   کو بند نخچیر کور کباب
اصلحت بیا باز رخنت بید کهتی   تر کشت بی تیر هوای خدلکی
جهان نه بازوی تو خالی مندن   پشیون حالم فام نمندن
او زور او ضرب نعره سهم ناک   فلک زتو سند خالم و سر خاک
روی جنگ بورت بادرم ویار   جنگ کلیم کوش نه صحرا
دو ضرب بازوی هنر مندده   پهلوانان کشت کرد و بند و
عین شیر جنگی منزکر قوش   بال بالو پوست بور رکمن

روز هراو روزن کیکاوی

بروز هر او روزن کیکاوس کورن   قوش نه طلسم دیو پر زور
یک هوی لکر به ایرانوه   ران ببر و رخش روی میدانو
هفت خوفن خالی کرمازندران جو   کله دیو سفید ببرد کاول
روله او روزن هفت لشکر جنی   توران زمین و ایران پر خمی
اشکبوس کهن رای میدان و بن   و سوز مهر تو نام نیلتن
بیران و جقه پر تادو سوه   بور ماجان و باز
کیخسرو امید هر و تو دارد   نه تو زناظر کسی نمه مارد
روله روز جنگ اکوانی دیون   سیامک نه جنگ تو پر شی
روله روز جنگ زنون دیون   دیوان نه دست کشت بار نه
روله هر زه چه وقت خاون   صدای طبل کوس افراسیاو
روله هر زه بیزن نه کیرن   کیخسرو هر پش خاطر زوبیرن
ه رو تا شوان خلایق جم بی   کار سازی تابوت نعش رستم
ه قبر پر نور تحفه نازبی   کندن بو دستور زمانه وری
لی تابوت رستم نیاشان   نهان بی ادشیر جنگی نه لاشن
یم زداره صاحب عقل فام   سر دن و خاک نه لای دخمه ساه

م لاشهٔ رخش پارهٔ دل چنی   یچان و زر بافت دیبای کار چینی

دن و خاک زلای شیرنر   فارغ بی ژ جور کهتادان

سپهر با فرامرز جهن ذال سام   لان و ایوان وقت وعدهٔ شام

رود ایه دهن تیر زدرد   چندرو تا شوان شیلی زاری کرد

چند بزرگان ذابحی چنی ولاش   کوون نصیحت هیچ نوی دواشی

ل وات ای هنر از قدیم سالان   عقل فام وت مدرو تالان

ول شیطان شوم ناپسند   بر مجنون ندین یکتای خداوند

رصد که بیت نویسانه سر   راضی بر و امر دهندهٔ داور

شیف واتهٔ پیر ذال   نیت نجا که ویش تا رکیف

پسران هوشداران هوش   ایمه ژ دعا نکن فراموش

نج ممانو نه رستم نه ذال   هر ویش ممانو ذات بی زوال

هزاران رحمت بو تقیین   عاقبت میرحسن امر بو چنین

زاران درود هزاران سلام   زیاد بر محمد علیه سلام هم

تمت الکتاب بعون الملک الوهاب در یوم ۸ شنبه بیست نهم

قعده الحرام سنه ۱۳۰ الهجرة